

การเลี้ยงปลากะพงขาว ในบ่อกึ่งกุลาดำเก่า

กรมประมง
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การเลี้ยงปลากะพงขาว ในบ่อกึ่งกุลาดำเก่า

ชีวประวัติ

ปลากะพงขาวมีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Lates calcarifer* (Bloch) ชื่อสามัญเรียกว่า Giant Perch เรียกตามถิ่นที่อยู่อาศัยว่า ปลากะพง หรือปลากะพงขาว

ปลากะพงเป็นปลาเขตร้อน แพร่กระจายอยู่ในอาณาเขตค่อนข้างกว้างมาก จะพบตามลำน้ำที่ติดต่อกับชายฝั่งทะเลของประเทศต่างๆ ในแถบตะวันออกเฉียงใต้และตะวันออกเฉียงไกล ตั้งแต่บริเวณตอนใต้ของประเทศจีนจนถึงอ่าวเปอร์เซีย และยังมีมีการแพร่กระจายอยู่ในน่านน้ำของประเทศปากีสถาน อินเดีย ศรีลังกา มาเลเซีย พม่า ไทย กัมพูชา เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ออสเตรเลีย ฯลฯ การที่ปลาชนิดนี้อาศัยอยู่ตามแถบต่างๆ ของโลกนั้นขึ้นอยู่กับความเค็มของน้ำทะเล อุณหภูมิของน้ำซึ่งมีผลต่อการเจริญเติบโตและวางไข่

สำหรับประเทศไทยพบปลากะพงขาวอาศัยอยู่ในบริเวณอ่าวไทยและฝั่งทะเลอันดามัน จะอาศัยอยู่ในแหล่งน้ำที่ไม่ห่างออกไปจากชายฝั่งทะเลมากนัก โดยอาศัยอยู่ชุกชุมตามปากแม่น้ำ ลำคลอง และตามทะเลสาบ

การเลี้ยงปลากะพงขาว ในบ่อกึ่งกวดำเก่า

1 การเลือกสถานที่

- เป็นบ่อเก่ากึ่งสามารถปรับปรุงได้สะดวก
- มีแหล่งน้ำขึ้น-ลง สามารถเปลี่ยนถ่ายได้
- ใกล้แหล่งอาหาร

2 การเตรียมบ่อ

- ตรวจสอบสภาพดินและน้ำควรมีค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) อยู่ระหว่าง 7-8.5
- ปรับสภาพบ่อให้มีความลึก 1.80-2 เมตร ระดับน้ำสูงประมาณ 1.20-1.50 เมตร
- สูบน้ำเข้าบ่อที่จะเลี้ยงปลาพักไว้ 5-7 วัน
- ตรวจสอบวัดค่าความเค็มของน้ำที่เหมาะสม คือ 10-30 พีพีที (ส่วนพัน)

3 อัตราการปล่อยปลาลงเลี้ยง

- ปลาเริ่มเลี้ยงควรมีขนาด 5-7 เซนติเมตร หรือ 2-3 นิ้ว
- อัตราการปล่อยกรณีมีเครื่องเพิ่มอากาศในบ่อปล่อย 2-3 ตัวต่อตารางเมตร หรือประมาณ 3,000-4,500 ตัวต่อไร่ หากไม่มีเครื่องเพิ่มอากาศในบ่อปล่อย 1-1.5 ตัวต่อตารางเมตร หรือ 1,600-2,400 ตัวต่อไร่
- ก่อนปล่อยลูกปลาควรตรวจสอบความเค็มของน้ำในบ่อเลี้ยงและในถุงปลาให้ใกล้เคียงกัน ไม่แตกต่างกันมากนัก
- ระดับน้ำที่ปล่อยปลาครั้งแรกประมาณ 1-1.20 เมตร
- การปล่อยปลาควรปล่อยในช่วงตอนเช้า
- ก่อนปล่อยปลาลงเลี้ยงควรแช่ถุงปลาลงในบ่อประมาณ 30 นาที เพื่อให้อุณหภูมิน้ำในถุงปลาและน้ำในบ่อไม่แตกต่างกัน เพื่อป้องกันปลาช็อกตายได้

4 การถ่ายเทน้ำ

- ควรมีการถ่ายเทน้ำทุก 5-7 วัน
- การถ่ายเทน้ำ แต่ละครั้งไม่ควรถ่ายจนหมดป่อ ควรถ่ายประมาณ 1 ใน 3 ของน้ำในป่อ
- ขณะถ่ายเทน้ำ ไม่ควรรบกวนให้ปลาตกใจ เพราะปลาอาจจะไม่กินอาหารได้
- การเติมน้ำลงป่อ ขณะเลี้ยงควรเติมน้ำในช่วงประมาณ 03.00-04.00 น. เพื่อเป็นการช่วยเพิ่มออกซิเจน และอุณหภูมิของน้ำจะไม่แตกต่างกัน

5 อาหารและการให้อาหาร

- ควรกั้นคอกในป่อดินที่เลี้ยงด้วยอวนขนาดตาอวน 1-1.5 เซนติเมตร ประมาณ 3×3 หรือ 4×4 เมตร ประมาณ 1-2 สัปดาห์ เพื่อให้ปลารวมกลุ่มและฝึกจุดบริเวณที่จะให้อาหารแล้วปล่อยออกไปยังป่อดิน
- อาหารส่วนใหญ่เป็นปลาเบ็ดสดสับหรือบด หรืออาหารผสมแบบเปียก
- เมื่อปลายังเล็กให้อาหารวันละ 2 ครั้ง หลังจากเลี้ยงได้อายุ 60 วัน ให้อาหารวันละมื้อ
- ให้อาหารประมาณ 5 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักตัว
- ต้องคอยสังเกตการกินอาหารของปลาว่าอึดหรือไม่ว่า ถ้าปลาอึดจะไม่ว่ายมากินอาหารอีก

6 การเจริญเติบโต

- เริ่มปล่อยปลากะพงขนาด 5-7 เซนติเมตรลงเลี้ยง อัตรารอด 80-90 เปอร์เซ็นต์ เลี้ยงได้ประมาณ 30 วัน น้ำหนัก 40 กรัม
- เลี้ยงประมาณ 60 วัน จะได้น้ำหนักปลาประมาณ 90 กรัม
- เลี้ยงประมาณ 90 วัน จะได้น้ำหนักปลาประมาณ 180 กรัม
- เลี้ยงประมาณ 120 วัน จะได้น้ำหนักปลาประมาณ 250 กรัม
- ถ้าเลี้ยงครบ 6-7 เดือน จะได้น้ำหนักเฉลี่ยตัวละ 400-600 กรัม หรือ 0.4-0.6 กิโลกรัม อัตราแลกเนื้อเท่ากับ 4.23 คือ น้ำหนักปลา 1 กิโลกรัม กินอาหาร 4.23 กิโลกรัม

7 การป้องกันและรักษาโรคปลา

- ไม่ปล่อยปลาหนาแน่นเกินไป
- ไม่ให้อาหารมากเกินไป
- รักษาคุณภาพน้ำ
- ถ่ายเทน้ำทุก 5-7 วัน

โรคปลากะพงขาว

และการรักษา

โรคที่เกิดจากตัวเบียด

- **เห็บระฆัง** ปลิงใส เห็บก้ามปู **การรักษา** ใช้ฟอร์มาลิน เข้มข้น 250 ส่วนในล้านส่วน แช่ปลาเป็นเวลาประมาณ 20-30 นาที หรือแช่ในบ่อดินที่เลี้ยง 25 ส่วนในล้านส่วน หรือใช้ฟอร์มาลิน 20 ลิตร ในบ่อขนาด 1 ไร่ น้ำลึก 0.5 เมตร ทุก 3 วันติดต่อกัน

โรคที่เกิดจากแบคทีเรีย

- **ไวรัสโอ** พาราอีโมลัยติคัส แอร์โรโมนาส ไฮโดรฟิลลา **การรักษา** ใช้ยาปฏิชีวนะ เช่น เทตราไซคลิน ออกซิเทตราไซคลิน 2.5-3 กรัม ผสมกับอาหาร 1 กิโลกรัม ให้กินติดต่อกัน 7 วัน และต้องงดการใช้อาหารก่อนวันจับขายอย่างน้อย 21 วัน
- **เฟลคซิแบคเตอร์** คอลัมเนริส **การรักษา** ใช้ต่างทับทิม หรือยาเหลือง 2-4 ส่วน ในน้ำล้านส่วน แช่จนกว่าจะหาย

โรคที่เกิดจากไวรัส

- **โรคลิมโฟซิสติส** ไม่รุนแรงเป็นลักษณะเรื้อรัง ไม่ทำให้ปลาตายในทันที และไม่สามารถใช้ยาหรือสารเคมีในการรักษา

เอกสารอ้างอิง

- ไชยยุทธ์ จันทนชุกลิน และคณะ. 2526. การทดลองเลี้ยงปลากะพงขาวในบ่อดินด้วยอัตราความหนาแน่นต่างๆกัน. รายงานผลงานทางวิชาการ ปี 2526.
- คู่มือการเลี้ยงปลาน้ำกร่อย. 2536. เอกสารเผยแพร่กรมประมง.
- ธนวุฒิ กล่าวเกลี้ยง. 2543. การทดลองเลี้ยงปลากะพงขาวในบ่อดิน. เอกสารวิชาการ ฉบับที่ 4/2543 ศูนย์พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งสตูล กองเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง. กรมประมง. 14 หน้า.

ถ่ายภาพ

นางสาวอรุณี สังขะสัญญา
ฝ่ายสัตตภัณฑ์

เรียบเรียง

นายสิทธิศักดิ์ สมศรี และนายพันธ์ศักดิ์ ไครบุตร
ฝ่ายเผยแพร่ ส่วนเผยแพร่กรมประมง, 2549